

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය

සමාගම් අරමුදලේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය කාර්යසාධන ප්‍රකාශනය ශුද්ධ වත්කම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශන සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ සටහන්, සාරාංශගත වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවලින් සමන්විත 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(3) ව්‍යවස්ථාව සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු 2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ විධිවිධාන ප්‍රකාරව මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, අරමුදලේ 2019 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය කාර්යසාධනය හා මුදල් ප්‍රවාහ සත්‍ය හා සාධාරණ ලෙස දැක්වෙන අයුරින් ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කර ඇති බව මා දරන්නා වූ මතය වේ.

1.2 තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 1.5 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වගණනය කරනු ලැබේ.

ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතීන්ට (ශ්‍රී.ලං.වි.ප්‍ර.) අනුකූලව මා විගණනය සිදු කරන ලදී. මෙම විගණන ප්‍රමිතීන් යටතේ වූ මාගේ වගකීම, මෙම වාර්තාවේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම යන කොටසේ තවදුරටත් විස්තර කර ඇත. මාගේ තත්ත්වගණනය කළ මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.3 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ සහ ඊට සම්බන්ධ පාර්ශවයන්ගේ වගකීම්

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශයේ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොරව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවනු පිණිස අවශ්‍ය වන අභ්‍යන්තර පාලනයන් තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමේදී, අරමුදල අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හැකියාව තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීමක් වන අතර, කළමනාකාරීත්වය අරමුදල ඇවර කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම් හෝ වෙනත් විකල්පයක් නොමැති විටදී මෙහෙයුම් නැවැත්වීමට කටයුතු කරන්නේ නම් හැර අඛණ්ඩ පැවැත්මේ පදනම මත ගිණුම් තැබීම හා අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්මට අදාළ කරුණු අනාවරණය කිරීමද කළමනාකරණයේ වගකීමකි.

අරමුදලේ මූල්‍ය වාර්තාකරණ ක්‍රියාවලිය සම්බන්ධ වගකීම, සම්බන්ධ පාර්ශව විසින් දරනු ලබයි.

2018 අංක 19 දරන ජාතික විගණන පනතේ 16(1) උප වගන්තිය ප්‍රකාරව, අරමුදලේ වාර්ෂික සහ කාලීන මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකිවන පරිදි ස්වකීය ආදායම්, වියදම්, වත්කම් හා බැරකම් පිළිබඳ නිසි පරිදි පොත්පත් හා වාර්තා පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය කෙරේ.

1.4 විගණන විෂය පථය (මූල්‍ය ප්‍රකාශන විගණනය සම්බන්ධයෙන් විගණකගේ වගකීම)

සමස්තයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශන, වංචා සහ වැරදි නිසා ඇතිවන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර බවට සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාදීම සහ මාගේ මතය ඇතුළත් විගණකගේ වාර්තාව නිකුත් කිරීම මාගේ අරමුණ වේ. සාධාරණ සහතික වීම උසස් මට්ටමේ සහතිකවීමක් වන නමුත්, ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය සිදු කිරීමේදී එය සෑම විටම ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් අනාවරණය කරගන්නා බවට වන තහවුරු කිරීමක් නොවනු ඇත. වංචා සහ වැරදි තනි හෝ සාමූහික ලෙස බලපෑම නිසා ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන් ඇතිවිය හැකි අතර, මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පදනම් කරගනිමින් පරිශීලකයන් විසින් ගනු ලබන ආර්ථික තීරණ කෙරෙහි බලපෑමක් විය හැකි බව අපේක්ෂා කෙරේ.

මා විසින් වෘත්තීය විනිශ්චය සහ වෘත්තීය සැකමුසුබවින් යුතුව ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිති ප්‍රකාරව විගණනය කරන ලදී. තවද,

- වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගේ අවදානම් හඳුනාගැනීමේදී හා තක්සේරු කිරීමේදී අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීමෙන් වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇතිවන්නාවූ අවදානම් මඟහරවා ගැනීමට, ප්‍රමාණවත් සහ සුදුසු විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම මාගේ මතයට පදනම් වේ. වරදක් නිසා සිදුවන බලපෑමට වඩා වංචාවක් හේතුවෙන් සිදුකරන ලද ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයක් හඳුනා නොගැනීම මගින් සිදුවන්නාවූ බලපෑම ප්‍රබල වන අතර, දුස්ස්ථානය, ව්‍යාජ ලේඛන සැකසීම, වේතනාන්විත මඟහැරීම හෝ අභ්‍යන්තර පාලනයන් මඟහැරීම වංචාවක් ඇතිවීමට හේතුවේ.
- අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පටිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අරමුදලේ පාලනය සම්බන්ධයෙන් අවබෝධයක් ලබා ගන්නා ලද නමුත්, අභ්‍යන්තර පාලනයේ ස්වලදායීත්වය පිළිබඳ මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි.
- කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය සහ යොදා ගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල හා සම්බන්ධිත හෙළිදරව් කිරීම්වල සාධාරණත්වය ඇගයීම.
- සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් හේතුවෙන් අරමුදලේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් තිබේද යන්න සම්බන්ධයෙන් ලබාගත් විගණන සාක්ෂි මත පදනම්ව ගිණුම්කරණය සඳහා ආයතනයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ පදනම යොදා ගැනීමේ අදාළත්වය තීරණය කරන ලදී. ප්‍රමාණවත් අවිනිශ්චිතතාවයක් ඇති බවට මා නිගමනය කරන්නේ නම් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඒ සම්බන්ධයෙන් වූ හෙළිදරව්කිරීම්වලට මාගේ විගණන වාර්තාවේ අවධානය යොමු කළ යුතු අතර, එම හෙළිදරව් කිරීම් ප්‍රමාණවත් නොවන්නේ නම් මාගේ මතය විකරණය කළ යුතු වේ. මාගේ නිගමනයන් විගණකගේ වාර්තාවේ දිනය දක්වා ලබා ගන්නා ලද විගණන සාක්ෂි මත පදනම් වේ. කෙසේ වුවද, අනාගත සිද්ධීන් හෝ තත්ත්වයන් මත අඛණ්ඩ පැවැත්ම අවසන් විය හැකිය.
- හෙළිදරව් කිරීම් ඇතුළත් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ව්‍යුහය සහ අන්තර්ගතය සඳහා පාදක වූ ගනුදෙනු හා සිද්ධීන් උචිත හා සාධාරණ අයුරින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතුළත් බව ඇගයීම.

හැකිතාක් දුරට හා අවශ්‍ය ඕනෑම විටෙක පහත සඳහන් දෑ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා විගණන විෂය පථයද පුළුල් කර ඇත.

- තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම සම්බන්ධයෙන් බලන කළ අරමුදලේ කාර්යයන් අඛණ්ඩව ඇගයීමට හැකිවන පරිදි එහි සංවිධානය, පද්ධති, පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි විධිමත්ව හා ප්‍රමාණාත්මකව සැලසුම් කර තිබේද යන බව සහ එකී පද්ධති,

පරිපාටි, පොත්පත්, වාර්තා හා වෙනත් ලියකියවිලි ඵලදායී ලෙස පවත්වාගෙන යනු ලැබේ ද යන බව;

- යම් අදාළ ලිඛිත නීතියකට හෝ අරමුදලේ පාලක මණ්ඩලය විසින් නිකුත් කරන ලද වෙනත් පොදු හෝ විශේෂ විධානයකට අනුකූලව, අරමුදල ක්‍රියා කර ඇති බව,
- සිය බලතල, කර්තව්‍ය සහ කාර්යයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර ඇති බව,
- සම්පත් සකසුරුවම් ලෙස, කාර්යක්ෂම ලෙස සහ ඵලදායී ලෙස කාලසීමාවන් තුළ සහ අදාළ නීතිරීතිවලට අනුකූලව ප්‍රසම්පාදනය කර භාවිතා කර ඇති බව,

1.5 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.5.1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීම පිළිබඳ අභ්‍යන්තර පාලනය

ගනුදෙනු කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරිබලය සහිතව ක්‍රියාත්මක කිරීම, අදාළ වන වාර්තාකරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට අවශ්‍ය වන පරිදි ගනුදෙනු සටහන් කිරීම සහ වත්කම් සඳහා ගිණුම් කටයුතුභාවය පවත්වාගෙන යාම, කළමනාකාරිත්වයේ පොදු සහ නිශ්චිත අධිකාරි බලය සහිතව පමණක් වත්කම්වලට ප්‍රවේශ වීම, සටහන් කරන ලද වත්කම් සඳහා වූ ගිණුම්කටයුතුභාවය පවත්නා වත්කම් සමඟ සාධාරණ කාල වකවානුවලදී සැසඳීම සහ වෙනස්කම් ඇතොත් ඒවා සම්බන්ධයෙන් නිසි පියවර ගැනීම ආදිය සඳහා සාධාරණ තහවුරුවක් ලබාගැනීමට ප්‍රමාණවත් “මනාලෙස සැලසුම් කරන ලද” අභ්‍යන්තර ගිණුම්කරණ පාලන පද්ධතියක් අරමුදල විසින් පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍ය වේ.

1.5.2 ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූල නොවීම

අදාළ ප්‍රමිතියට යොමුව සහිතව අනුකූල නොවීම	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 2</p> <p>භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම් වෙත ලබාදී තිබූ රු.1,700,000,000 ක අත්තිකාරම් මුදලේ සමාලෝචිත වර්ෂය අවසන් දිනට පැවති රු.1,062,510,912 ක් වූ ශේෂය, ජංගම නොවන වත්කමක් ලෙස මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශය තුළ ගිණුම් ගත කර තිබියදී මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ කාරක ප්‍රාග්ධනය වෙනස්වීම් යටතේ පෙන්වා තිබුණි.</p>	<p>වැරදීමකින් මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශය තුළ කාරක ප්‍රාග්ධන වෙනස්වීම් යටතේ පෙන්වා ඇත. ඉදිරි ගිණුම් පිළියෙල කිරීමේදී නිවැරදි කරගැනීමට කටයුතු කරමි.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය අංශ ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 2 අනුව කටයුතු කළ යුතුය.</p>

1.5.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම් වෙත ප්‍රේෂණය කළ යුතු රු.1,103,500 ක මුදලක් අරමුදලේ ආදායමක් ලෙස සලකා ගිණුම් ගත කර තිබුණි.	භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම් වෙත බැර කරන ලද සමිති ආදායමෙන් හරි අඩක් වැරදීමකින් හිලවී කරගෙන ඇති බැවින් එය 2020 ජුනි මස ආදායම ගිණුම් ගත කර භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම් වෙත ප්‍රේෂණය කර ඇත.	භාණ්ඩාගාර නියෝජ්‍ය ලේකම්ට හිමි ආදායම නිවැරදිව ගණනය කර ප්‍රේෂණය කළ යුතුය.
(ආ) සමාලෝචිත වසර අවසානයට ලැබිය යුතු භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර පොලිය රු.12,257,720 ක් හා එදිනට ලැබිය යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් පොලී රු.396,343 ක් අඩුවෙන් ගිණුම් ගත කර තිබුණි.	අතපසුවීමකින් පොළී ආදායම අඩුවෙන් ගණනය වී ඇති අතර නිවැරදිව ගණනය කර ඉදිරි ගිණුම් සකස් කිරීමට සටහන් කර ගනිමි.	පොළී ආදායම නිවැරදිව ගණනය කර ගිණුම් වලට ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.
(ඇ) ආයතන පරිශ්‍රයේ පිවිසුම් මාර්ගය අළුත්වැඩියා කිරීමේ කටයුතු වෙනුවෙන් කොන්ත්‍රාත් ආයතනය වෙත ගෙවන ලද රු.353,443 ක් වූ වියදමක් ප්‍රාග්ධන වියදම් වශයෙන් ගිණුම් ගත කරනු වෙනුවට වෙනත් වියදම් යටතේ ගිණුම් ගත කර තිබුණි.	අතපසුවීමකින් වෙනත් වියදම් ලෙස ගිණුම් ගත කර ඇති අතර ඉදිරියේදී මෙවැනි අතපසුවීම් සිදු නොවීමට උපදෙස් දෙන ලදී.	ප්‍රාග්ධන වියදමක් සේ සලකා ගිණුම් ගත කළ යුතුය.

1.5.4 අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු

අධිකාරී බලය නොලත් ගනුදෙනු පිළිබඳ විස්තරය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) සති අන්තයේදී මහජන සේවාවන් සැපයීම වෙනුවෙන් 2013 ඔක්තෝබර් 07 දිනැති 2/2013 රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයේ හා ආයතන සංග්‍රහයේ (vii) පරිච්ඡේදය විධිවිධාන අනුව ගෙවීම් කරන ලෙස ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්වරයාගේ 2017 ජනවාරි 15 දින හා අංක EST/7/OVERT/04/0084 දරන ලිපිය මගින් දන්වා තිබුණද එයට පටහැනිව පැය 05 ක සේවා කාලයක් සඳහා සමස්ත කාර්යමණ්ඩලය හට විශේෂ දීමනා වශයෙන් සමාලෝචිත වසර තුළ රු.11,069,530 ක මුදලක් ගෙවා තිබුණි.	2017 ජනවාරි 15 දින හා අංක EST/7/ Overt/04 /0084 දරන ආයතන අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ ලිපිය අප දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ලැබී හෝ ඒ අනුව කටයුතු කරන ලෙස රේඛීය අමාත්‍යාංශයෙන් උපදෙස් හෝ ලැබී නොමැත. මෙම ගෙවීම් කරනු ලැබුවේ අමාත්‍යාංශ ලේකම්ගේ අංක I&C/COM/2SR/2/28 හා 2016 දෙසැම්බර් 30 දිනැති ලිපියෙහි සඳහන් අනුමැතියෙනි.	නිවැරදි අධිකාරී බලයෙන් යුතුව වියදම් සඳහා ගෙවීම් කළ යුතු බව.

(ආ) 2015 ජුනි මස 13 දින හා අංක අමප/18/0699/723/016 දරන අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය මගින් නිලභාර ගැණුම්කරු අංශයක් ඇති කිරීමට ඒ සඳහා නිලභාර ගැණුම්කරු තනතුරක් ඇති කර වැඩ බැලීමේ පදනම මත සහකාර සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයෙකු අනුයුක්ත කිරීමට අනුමැතිය ලබා දී තිබුණි. ඒ අනුව 2018 ඔක්තෝබර් 23 දින සිට වැඩ බැලීමේ පදනම මත නිලධාරීන් 04 දෙනෙකුගෙන් සමන්විත කාර්ය මණ්ඩලයකින් යුක්තව නිලභාර අංශය පිහිටුවා තිබූ අතර 2020 ජූලි මස වනවිට එම අංශය සඳහා වැඩ බැලීමේ වැටුප් හා අනෙකුත් දීමනා වශයෙන් රු.2,436,767 ක මුදලක් සමාගම් අරමුදලින් ගෙවා තිබුණි. මෙම නිලභාර ගැණුම්කරු තනතුර හා ඊට අනුයුක්ත කාර්ය මණ්ඩලය අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව තුළට මේ දක්වාම ඇතුළත් කරගෙන නොතිබුණි. රාජ්‍ය අංශයේ ආයතනවලට කාර්යමණ්ඩල බඳවා ගැනීම් හා වැටුප් හා දීමනා ගෙවීම් සම්බන්ධ 2018 ජූලි 18 දිනැති අංක 03/2018 කළමනාකරණ සේවා චක්‍රලේඛයේ (i) (අ) ඡේදයට අනුව රාජ්‍ය ආයතනවල අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව ඉක්මවා විවිධ සේවා කාණ්ඩ යටතේ බඳවාගෙන ඇති සේවක සංඛ්‍යාව පිළිබඳ විස්තර සලකා බැලීම පිණිස ඒ පිළිබඳ තොරතුරු කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ අවධානයට යොමු කළ යුතු බවද, (ii) ඡේදයට අනුව මහා භාණ්ඩාගාරයේ කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුවේ පූර්ව අනුමැතිය ලබා ගැනීමකින් තොරව සිය ආයතනවලට කාර්යමණ්ඩල බඳවා ගැනීම් හා සිය ආයතනවල කාර්යමණ්ඩල වෙත ගෙවනු ලබන වැටුප් හා දීමනා තීරණය කිරීමෙන් වැළකිය යුතු වන බවද දක්වා ඇත. එහෙත් ආයතනය විසින් නිලභාර අංශයේ කාර්ය මණ්ඩලය බඳවා ගැනීම හා ගෙවීම් කිරීමේදී මෙම චක්‍රලේඛයට අනුකූලව කටයුතු කර නොතිබුණි.

අමාත්‍ය මණ්ඩල සංදේශයෙහි 3.5 ඡේදය අනුව වර්තමාන චක්‍රලේඛ වල විධිවිධාන අනුව ලබා ගන්නා මාසික වැටුප අනුව වැඩබැලීමේ වැටුපක් මාසික දීමනාවක් ලෙස නිලභාර ගැණුම්කරුට හා එම කාර්ය මණ්ඩලයට ගෙවන ලෙස දන්වා ඇත.

වැඩ බැලීමේ වැටුප් හා දීමනා ගෙවීම සඳහා අදාළ චක්‍රලේඛ වලට අනුව අදාළ බලධාරියාගෙන් අනුමැතිය ගත යුතුය.

2. මූල්‍ය සමාලෝචනය

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු.700,789,930 අතිරික්තයක් වූ අතර ඊට අනුරූප ඉකුත් වර්ෂයේ අතිරික්තය රු. 657,019,777 ක් විය. ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රතිඵලයෙහි රු.43,770,153 ක වර්ධනයක් නිරීක්ෂණය විය. මෙම වර්ධනයට භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර හා බිල්පත් අයෝජන පොලිය හා භාණ්ඩාගාර බිල්පත් හා බැඳුම්කර පරිණත වීමේදී ඉපැයෙන ප්‍රාග්ධන අතිරික්තයේ එකතුව රු.57,030,820 කින් වර්ධනය වීම ප්‍රධාන වශයෙන් හේතුවී තිබුණි.

3. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

3.1 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) 2018 දෙසැම්බර් මස රු.4,617,505 ක පිරිවැයක් දරමින් අවසන් කරනු ලැබූ ලියාපදිංචි සමාගම් පිළිබඳ මූලික දත්ත ඇතුළත් දත්ත ගබඩාව සකස් කිරීමේ ව්‍යාපෘති වාර්තාවට අනුව සමාගම් 22,687 ක් ක්‍රියාකාරී නොවන සමාගම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබූ අතර ඒ සඳහා පදනම වූයේ 2007 වසරේ සිට 2018 වසර සඳහා එකඟ වාර්ෂික වාර්තාවක් හෝ ගොනු නොකරන ලද සමාගම් වේ. එකී ක්‍රියාකාරී නොවන සමාගම් අතුරින් තෝරාගත් සමාගම් 65 ක නියැදියක් පරීක්ෂාවේදී, වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කර තිබූ සමාගම්ද ක්‍රියාකාරී නොවන සමාගම් වශයෙන් හඳුනා ගෙන තිබූ බව අනාවරණය විය. ඒ අනුව මෙපමණ පිරිවැයක් දරමින් සංවර්ධනය කරන ලද මෙම දත්ත පද්ධතියේ තොරතුරු නිරවද්‍ය නොවන බව නිරීක්ෂණය විය.</p>	<p>මෙම ගොනු සංවර්ධනය කරනු ලැබූ දත්ත පද්ධතිය තුළ ක්‍රියාකාරී නොවන ලෙස වෙන් කරනු ලැබ ඇත්තේ දත්ත ඇතුළත් කිරීමේදී අදාළ නිලධාරියාගෙන් සිදු වූ ප්‍රමාද දෝෂයක් නිසාය. මෙම දෝෂ සහිත තොරතුරු සමාගම් දත්ත පද්ධතිය තුළින් වෙන් කර ක්‍රියාකාරී සමාගම් ලෙස ඇතුළත් කිරීමට උපදෙස් ලබා දුනිමි.</p>	<p>ඉහළ පිරිවැයන් දරමින් ක්‍රියාත්මක කළ ව්‍යාපෘති තුළින් වඩාත් නිවැරදි නිමැවුම් ලබා ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>(ආ) මු.රෙ. 128 (2) (ඉ) ප්‍රකාරව ආදායම් ගණන්දීමේ නිලධාරීන් විසින් රජයට ලැබිය යුතු හිඟ ආදායම් අප්‍රමාදව එකතු කර ගැනීමට විධිවිධාන යෙදිය යුතු වුවද එසේ කර නොතිබුණි. විගණනයේදී නියැදි පරීක්ෂාවට ලක්කළ සමාගම් ගොනු 65 අතුරින් ගොනු 33 ක් තුළ වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කිරීම සම්බන්ධයෙන් යචන ලද කිසිදු සිහි කැඳවීමේ ලිපියක් හෝ නොතිබුණි.</p>	<p>විෂය භාර ලිපිකරුවන් හට පුළුල් විෂය පථයක් පවතින අතර එම ලිපිකරුවන් ලිපිගොනු රාජකාරී කරන අතර තුර වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කිරීම පැහැර හරිනු ලබන්නන් හට සිහි කැඳවීමේ ලිපි යවනු ලබයි. මු.රෙ 128(2) ප්‍රකාර ආදායම් නිලධාරීන් විසින් හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට විධිවිධාන රැසක් යොදා තිබේ.</p>	<p>නිරන්තර සිහිකැඳවීම් මගින් හිඟ ආදායම් අයකර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

3.2 මෙහෙයුම් අකාර්යක්ෂමතා

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරීත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>අ) 2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ 131 (1) සහ (2) වගන්ති ප්‍රකාරව, ලියාපදිංචි සමාගම් විසින් ඉදිරිපත් කළ යුතු වාර්ෂික වාර්තා ආදායමෙන් රු.1,528,004,000 ක මුදලක් සමාලෝචිත වසර අවසානයට හිඟව පැවතුණි. එයින් රු.666,332,000 ක් වසර 3 ඉක්මවා ඇති අතර රු.559,012,000 ක් වසර එකක් තුනක් අතරද රු.302,660,000 ක් වසර එකට අඩු හිඟ මුදල්ද විය. මේ සම්බන්ධව ලිපිගොනු 20ක නියැදියක් පරීක්ෂාවේදී, සමාගම් 5 ක් පමණක් සමාලෝචිත වර්ෂයට වාර්ෂික වාර්තා ගොනුකර තිබූ අතර ඉතිරි 15 න් 07ක් සඳහා මේ දක්වා කිසිදු සිහිකැඳවීමක් හෝ යවා නොතිබුණි. ඉතිරි සමාගම් 08 සඳහා සිහිකැඳවීම් ලිපි යවා තිබුණේ මීට වසර 03න් 08න් අතර කාලපරාසයකට පෙරය. මේ අනුව දෙපාර්තමේන්තුව තුළ හිඟ ආදායම් රැස් කිරීම සම්බන්ධ විධිමත් වැඩ පිළිවෙලක් නොතිබුණ අතර සේවලාභීන්ට සහතික පිටපත් ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය වන අවස්ථාවේදී පමණක් සියලු හිඟ මුදල් අයකර ගැනීම සමාන්‍ය ක්‍රමවේදය වේ.</p>	<p>2007 අංක 07 දරන සමාගම් පනතේ ප්‍රතිපාදන උපරිම ලෙස භාවිතා කිරීමට සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් කටයුතු කරන අතර එසේ නොකරන සමාගම් සම්බන්ධයෙන් නීත්‍යානුකූලව කටයුතු කිරීමට පියවර ගන්නා බවත් දන්වමි. දැනටමත් එකී සමාගම් වල හිඟ වාර්ෂික වාර්තා කැඳවීමට රෙජිස්ට්‍රාර් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් වරයා විසින් නියෝග කර ඇති අතර ඒ අනුව වාර්ෂික වාර්තා ගොනු නොකරන්නේ නම් කාල සීමාවක් නියම කරමින් නඩු පැවරීමද කරනු ලබයි. එසේ දිගින් දිගටම එකී හිඟ වාර්තා ගොනු කිරීමට පියවර නොගන්නේ නම් සමාගම් පනතේ ප්‍රතිපාදන අනුව සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් ජනරාල් වරයා විසින් නාමය කපා හැරීමට පියවර ගනු ලැබේ.</p>	<p>අප්‍රමාදව කටයුතු කර පනතේ නියමයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට හා ආදායම් රැස් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>
<p>ආ) කාර්යසාධන වාර්තාව අනුව 2007 වර්ෂයේ සිට 2019 වර්ෂය දක්වා ලියාපදිංචි කරන ලද මුළු සමාගම් සංඛ්‍යාව 95,841 ක් වූ අතර සමාලෝචිත වසර අවසන් වන විට සමාගම් 74,818 ක් වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කළ යුතුව තිබුණි. නමුත් ආදායම් ලේඛණ වලට අනුව වාර්ෂික වාර්තා ගොනුකර තිබුණේ සමාගම් 17,532 ක් පමණි. ඒ අනුව ලියාපදිංචි සමාගම් 57,286 ක් හෙවත් සියයට 77 ඉක්මවූ ප්‍රමාණයක් වාර්ෂික වාර්තා ගෙවීම් පැහැර හැර තිබුණි. තවද සමාලෝචිත වසරේ සමාගම් 4466ක නාමය කපා හැර තිබූ අතර එයින් සමාගම් 3457ක්ම වාර්ෂික වාර්තා ගොනු</p>	<p>මෙම හිඟ ආදායම් අය කර ගැනීමට ක්‍රමවත් වැඩ පිළිවෙලක් හඳුන්වා දී ඇති බව දන්වමි.</p>	<p>පනතට අනුකූලව ක්‍රියාකර ආදායම් රැස් කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.</p>

නොකිරීම හේතුවෙන් නාමය කපා හැර තිබුණි. ඒ අනුව නිසි පරිදි ක්‍රියාත්මක සමාගම් නියාමන ක්‍රියාවලියක් නොමැතිවීම මේ සඳහා ප්‍රධාන වශයෙන් බලපෑ හේතුව ලෙස නිරීක්ෂණය විය.

ඇ) පනතේ 170 (1) වගන්තියට අනුව පෞද්ගලික නොවන සෑම සමාගමක්ම වාර්ෂිකව මූල්‍ය වාර්තා සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර්වරයා වෙත ලියාපදිංචි කළ යුතුය. ඒ අනුව සමාලෝචිත වර්ෂය අවසානයට සමාගම් 6893 ක් මූල්‍ය වාර්තා ලියාපදිංචි කළ යුතුව තිබූ නමුත් ලියාපදිංචි කර තිබුණේ සමාගම් 1922 ක් පමණි. ඒ අනුව ලද ආදායම් රු.3,844,000 න් රු.2,562,667 ක් අරමුදලට බැර කර තිබුණි. තවදුරටත් සමාගම් 4971 ක් පනතේ විධිවිධානයන්ට අනුකූලව කටයුතු කර නොතිබුණි. මේ සම්බන්ධව සමාගම් ගොනු 20ක් ඇසුරින් සිදුකල නියදි පරීක්ෂාවේදී සමාලෝචිත වර්ෂයට අදාලව මූල්‍ය වාර්තා ලියාපදිංචි කර තිබුණේ සමාගම් 4ක් පමණි. ඉතිරි, මූල්‍ය වාර්තා ලියාපදිංචි නොකළ සමාගම් වෙත සිහිකැඳවීම් හෝ යැවීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

මූල්‍ය වාර්තා ගොනු කරන ලෙස දන්වා සමාගම් වලට හා එහි අධ්‍යක්ෂවරුන්ට ලිපි මගින් දැන්වීම් නිරන්තරයෙන් සිදු කරන බව දන්වමි.

පනතේ 170 (i) වගන්තියට අනුව ක්‍රියාකර මූල්‍ය වාර්තා ලියාපදිංචි කර ගැනීමට කටයුතු කළ යුතුය.

3.3 නිෂ්කාර්ය හෝ උාන උපයෝජිත දේපල, පිරියත හා උපකරණ

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>විගණන දිනට (2020.08.21) ගබඩාවේ පවතින භෞතික තොග පිළිබඳව සිදු කළ භෞතික පරීක්ෂාවේදී රු.9,746,951 ක පමණ වටිනාකමැති භාණ්ඩ තොගයක් මිලදී ගෙන ප්‍රයෝජනයට නොගෙන ගබඩාව තුළම ස්ථාන ගත කොට තිබුණි. මෙම භාණ්ඩ සඳහා ලබා දී තිබූ වගකීමේ කාලයද (Warranty Period) ඉකුත්ව යාමට ආසන්නව තිබුණි.</p>	<p>මෙම භාණ්ඩ සියල්ලම දෙපාර්තමේන්තුව පරිගණක ගත කිරීමේ ව්‍යාපෘති(eROC) අදාලව මිලදී ගත් භාණ්ඩ වේ. ව්‍යාපෘතිය 2018.12.31 දිනට නිමකිරීමට ගිවිසුම්ගතව තිබූ බැවින් 2018 ප්‍රසම්පාදන සැලැස්මට ඇතුලත් කර ප්‍රසම්පාදනය කරන ලදී.</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතිය 2018 වර්ෂයේදී අවසන් කළ නොහැකි බව දෙපාර්තමේන්තුව හඳුනාගෙන තිබූ බව ඇතැම් ඡේද වලට පිළිතුරු මගින් ගම්‍ය වේ. තක්ෂණික උපකරණ ඉක්මණින් යල් පැනීම සිදු වන බැවින් අවශ්‍ය අවස්ථාවේදී පමණක් ප්‍රසම්පාදනය කළ යුතුය.</p>

3.4 ව්‍යාපෘති හෝ ප්‍රාග්ධන වැඩ ප්‍රමාදයන්

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
(අ) පරිගණක මෘදුකාංග සම්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය		
(i) සමාගම් ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය පරිගණකගත කිරීම සඳහා මෘදුකාංග සම්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය හා සම්බන්ධ කොන්ත්‍රාත්තුව රු.මිලියන 57 ක මුදලකට 2017 මැයි 30 දින සිට මාස 09 ක කාලසීමාවකින් නිම කිරීමට පෞද්ගලික සමාගමක් වෙත ලබා දී තිබුණි. එසේ වුවද මේ දක්වාම (2020 ඔක්තෝබර්) එම කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන්කර නොතිබුණි.	කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කිරීම පිළිබඳව පූර්ව නිගමනයකට එළඹිය නොහැකි අතර ජයග්‍රාහී ලංසුකරු නියමිත දිනට කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කරා වි යැයි සිතා ගිවිසුමට එළඹෙන ලදී. මෙය ඉතා සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතියක් වන බැවින් වැඩි කාලයක් ගත විය. මේ වන විට 90% කින් ව්‍යාපෘතිය නිම කර ඇත.	පද්ධතියේ සංකීර්ණභාවය මූලිකව අධ්‍යයනය කර සැලසුම් සකස් කර ප්‍රවීණයන්ගේ උපදෙස් ලබාගෙන කටයුතු කළ යුතුව තිබුණි. .
(ii) මාස 09 කින් නිම කිරීමට නියමිතව තිබූ නමුත් වසර 03ක කාලයක් ඉක්මවුවද මෙම කොන්ත්‍රාත්තුව නිම කර ගැනීමට නොහැකිවීමට බලපා තිබුණු ප්‍රධාන කරුණු වශයෙන් ව්‍යාපෘති උපදේශන ආයතනය පෙන්වා දෙනු ලැබුවේ කොන්ත්‍රාත්ලාභියා බද්ධ උපදේශන සමාගමක් හා එක්ව මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කළද එම බද්ධ උපදේශන සමාගම අතරමගදී ව්‍යාපෘතියෙන් ඉවත්වීම යාම, ආයතනයේ කාර්යබද්ධ අවශ්‍යතා වරින් වර වෙනස්වීම හා කොන්ත්‍රාත්කරුට මෘදුකාංග සම්පාදන ව්‍යාපෘතිය සම්බන්ධයෙන් පවත්නා තාක්ෂණික දැනුමේ මද බව යනාදියයි.. මෙම ප්‍රමාදය හේතුවෙන් ව්‍යාපෘති මෙහෙයුම් කමිටු හා සැපයුම් සමාලෝචන කමිටු රැස්වීම් සඳහා දැරීමට සිදුවන පිරිවැයද ඉහල යන අතර එය 2020 ජූලි මාසය අවසන් වනවිට රු.4,406,500ක් විය.	ජයග්‍රාහී ලංසු කරු කොන්ත්‍රාත්තුව නියමිත දිනට අවසන් නොකරන බව හෝ ප්‍රතික්ෂේප ලංසු කරුවකු නියමිත දිනට හෝ ඊට පෙර කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කරන බවට පූර්ව නිගමනයකට එළඹිය නොහැකි අතර ජයග්‍රාහී ලංසු කරු නියමිත දිනට කොන්ත්‍රාත්තුව අවසන් කරා වි යයි සිතා ගිවිසුමට එළඹෙන ලදී. මෙම ව්‍යාපෘතිය ඉතා සංකීර්ණ ව්‍යාපෘතියක් වන අතර කාර්ය බද්ද අවශ්‍යතාවය වරින්වර වෙස් කිරීමට සිදු විය. වර්තමානය වන විට ව්‍යාපෘතියේ 90% ක්ම කාර්යභාරය මාර්ගගත ක්‍රමය යටතේ සේවාවන් සැපයීමේ කටයුතු නිම කර ඇත.	පද්ධතියේ සංකීර්ණභාවය මූලිකව අධ්‍යයනය කර සැලසුම් සකස් කර ප්‍රවීණයන්ගේ උපදෙස් ලබාගෙන කටයුතු කළ යුතුව තිබුණි. .

(ආ) සමාගම් ලේඛණ පරිලෝකනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

සමාගම් ලියාපදිංචි කිරීමේ ලේඛණ පරිලෝකනය කිරීමේ හා දත්ත ඇතුළත් කිරීමේ කොන්ත්‍රාත්තුව 2019 පෙබරවාරි 08 දින රු.68,089,643 ක මුදලකට පුද්ගලික සමාගමක් වෙත පිරි නමා තිබුණි. එම සමාගම සමඟ එළඹී ගිවිසුමට අනුව ලේඛණ පරිලෝකනය කිරීමේ හා දත්ත ඇතුළත් කිරීමේ කාර්යය මාස 09 ක කාලසීමාවකදී එනම් 2019 නොවැම්බර් 15 දින වන විට සම්පූර්ණකර අවසන් කළ යුතු වුවත් විගණන දින වන විටත් (2020.08.14) අවසන් කිරීමට අපොහොසත්ව පැවතුණි.

පරිලෝකන ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාද වීමට බලපෑ මූලික හේතුව වූයේ ඔවුනට වැඩ කරගෙන යාමට ප්‍රමාණවත් ඉඩකඩ ප්‍රමාණයක් නොතිබීම හේතුවෙන් පරිලෝකනය කරන ප්‍රමාණය සීමා වීමයි. ඊට අමතරව පාස්කු ප්‍රභාරය වැනි හේතු සලකා බලා 2020/03/31 දක්වා කාලය දීර්ඝ කළ අතර 2020/03/19 දින සිට පැවති කොරෝනා වසංගත තත්වය මත එම කාලය එම කාලය තවදුරටත් දීර්ඝ කිරීමට සිදු විය.

ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට පෙර, ඒ සඳහා අවශ්‍ය වන මූලික පහසුකම් සපයා ගැනීම කළ යුතුය.

3.5 ප්‍රසම්පාදන කළමනාකරණය

විගණන නිරීක්ෂණය

කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම

නිර්දේශය

(අ) පරිගණක මෘදුකාංග සම්පාදනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

(i) මෘදුකාංග සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය ආරම්භයට පෙර සියළුම කාර්යබද්ධ අවශ්‍යතා නිසි පරිදි අධ්‍යයනය කර හඳුනාගෙන සැලසුම් කර නොතිබීම හේතුවෙන් පොදු කොන්ත්‍රාත් ලියාපදිංචිය සම්බන්ධ මාර්ග ගත ක්‍රමය, අතර මගදී වෙනස් කිරීම සඳහා රු.1,791,000 ක අමතර පිරිවැයක් දැරීමට සිදුව තිබුණි.

පොදු කොන්ත්‍රාත් ලියාපදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාවලිය ඵලදායී වීම සඳහා සහ ආයතනයට අවශ්‍ය වන පරිදි වෙනස් කිරීම්, එකතු කිරීම් සිදු කරන ලෙස අස්ථිත්වයෙන් හා අයදුම්කරුවන්ගෙන් ඉල්ලීම් ඉදිරිපත් කෙරිණි. මෙම වැඩි දියුණු කිරීම් ගිවිසුම් ගත මුදල තුළ සිදු කළ නොහැකි බවත් ඒ සඳහා අමතර පිරිවැයක් දැරිය යුතු බවත් කොන්ත්‍රාත්කරු දැනුම් දෙන ලදී.

පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීමේදී වර්තමාන තත්වය මෙන්ම ඇතිවිය හැකි අනාගත තත්වයන් ගැනද සැලකිලිමත් වී සැලසුම් සකස් කළේ නම් අමතර පිරිවැයන් දැරීම අවම කර ගත හැකිව තිබුණි.

(ii) මාසිකව රු.600,000 ක පිරිවැයක් දරමින් ශ්‍රී ලංකා ටෙලිකොම් ආයතනයෙන් අධි ධාරිතාවයෙන් යුත් Disaster Recovery Cloud පහසුකම ලබා ගෙන තිබුණද ව්‍යාපෘතියේ මෙම අදියරේදී මීට වඩා අඩු ධාරිතාවයෙන් හා පිරිවැයකින් යුත් පැකේජයක් ලබා ගැනීම ප්‍රමාණවත් බව උපදේශන ආයතනය දක්වා තිබුණද ආයතනය විසින් උපදේශන සමාගමේ නිරීක්ෂණ නොසලකා හැර තිබුණි.

සියළු කරුණු සැලකිල්ලට ගෙන මේසයන්ගේ ධාරිතාවය අඩු විය යුතු ආකාරය පිළිබඳ නිර්දේශයන් ICTA ආයතනයට ලබාදිය හැකි නම් එම නිර්දේශයන් සියළුම පාර්ශවයන්ගේ එකඟතාවයන් සහිත ක්‍රියාත්මක කල හැකි බව දන්වමි.

උපදේශන ආයතනයේ උපදෙස් හා නිර්දේශ සාකච්ඡා කර එකඟතාවයට පැමිණ ක්‍රියාත්මක කිරීම අස්ථිත්වයේ වගකීම වේ.

(iii) උපදේශන සමාගමෙන් කරන ලද කරුණු විමසීමේදී, මෙම මෘදුකාංගය සැලසුම් කරන ලද ආකාරයටම සිදුවන බව තහවුරු කර ගැනීම සඳහා පද්ධති විගණනයක් (System Audit) සිදු කිරීම හා සෑම Iteration එකකින් පසුව එය එළිදැක්වීමට පෙර ප්‍රතිගාමී පරීක්ෂාවක් (Regression Test) සිදු කිරීම සඳහා උපදේශන සමාගම විසින් උපදෙස් ලබාදී තිබුණද ඒ අනුව ක්‍රියා නොකළ බව අවධාරණය කළේය. තවද පද්ධතියේ දත්ත වල ආරක්ෂාව සහ ණය කාඩ්පත් මගින් ගෙවීම් කිරීමේදී ඇතිවන අනාරක්ෂිත බව පිළිබඳවද උපදේශන සමාගම විසින් කරුණු අනාවරණය කරන ලදී.

මේ සම්බන්ධව 2020 පෙබරවාරි 16 දිනැතිව ICTA ආයතනයෙන් එවා තිබූ විස්තරාත්මක සිද්ධි වාර්තාවට පිළිතුරු ලබා දෙන ලෙස KPMG ආයතනයට යොමු කළ අතර ඔවුන්ගේ අදහස් ඇතුළත් වාර්තාව ICTA ආයතනයට යොමු කරන ලදී.

ගිවිසුම තුළ පෙන්වා දෙනු ලැබූ සහ එකඟ වූ කොන්ත්‍රාත්කරුගේ කාර්ය මණ්ඩලය, සෑම සංවර්ධන අදියරකදීම සිටින බවට තහවුරු කර ගත යුතුය.

(ආ) සමාගම් ලේඛණ පරිලෝකනය කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

(i) ක්‍රියාකාරී සමාගම් ලෙස ආයතනය විසින් හඳුනාගත් සමාගම් 70,931 කට අදාළව පිටු 9,128,320 ක් පරිලෝකනය කිරීමට ගිවිසුම්ගත වුවද ඉහත කී ගොනු වලට අදාළව සත්‍ය වශයෙන්ම පරිලෝකනය කළ පිටු සංඛ්‍යාව 6,082,608 ක් පමණක් විය. ඒ අනුව තව දුරටත් ඉතිරි වූ පිටු 3,045,712 ප්‍රමාණය සම්පූර්ණ කර ගැනීම සඳහා ලියාපදිංචි සමිති, විගණකවරුන්, සමාගම් ලේකම්වරුන්, උකස් බැඳුම්කර වලට අදාළ ලියකියවිලි හා පැරණි සමාගම්

අක්‍රීය සමාගම් වාර්ෂික වාර්තා ගොනු කිරීමෙන් ක්‍රියාකාරී සමාගම් බවට පත් වන බවත්, බොහෝමයක් සමිති අඩුපාඩු සියල්ල එකවර සම්පූර්ණ කර සක්‍රීය තත්වයට පත් වනු ඇත. සමිතියක් අක්‍රීය වන්නේ නාමය කපා හැරීමෙන් පමණි. ඒ හේතුවෙන්

ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට පෙර පරිලෝකනය කළ යුතු ලිපිගොනු නිවැරදිව හඳුනාගත යුතුව තිබුණි.

ලිපි ගොණුද පරිලෝකනය කර තිබුණි. මෙලෙස පරිලෝකනය කරන ලද සමිති ලිපිගොනු අතුරින් බොහොමයක් ක්‍රියාකාරී නොවන තත්ත්වයේ පවතින බව අහඹු වශයෙන් කරන ලද පරීක්ෂාවේදී නිරීක්ෂණය වූ අතර ක්‍රියාකාරී නොවන වශයෙන් හඳුනාගත් සමාගම් 22,687 ට අදාළ ගොනු සියල්ල පරිලෝකන ක්‍රියාවලියෙන් බැහැර කර තිබුණි. ආයතනය සියළු කාර්යයන් මාර්ග ගත ක්‍රමයට සිදු කිරීමට සැලසුම් කර, ව්‍යාපෘතියක් ක්‍රියාත්මක කර තිබූ අතර එහි අවශ්‍යතාවයට අනුව පරිලෝකනයට දත්ත ඇතුළත් කිරීමේ කාර්යය සැලසුම් කළ යුතුව තිබුණද ආයතනය එසේ කටයුතු කර නොතිබුණි.

මාර්ගගත ක්‍රමය යටතේ නාමය කපා හැරීමට නම් සියල්ල පරිලෝකනය කිරීම හා දත්ත ඇතුළත් කිරීම අත්‍යවශ්‍යය.

(ii) මෙම ව්‍යාපෘතියේ දත්ත ඇතුළත් කිරීමේ කාර්ය (Indexing) ගොනුවකට රු.265 බැගින් වූ මුදලකට ඉටු කිරීමට ඉහත කී පෞද්ගලික සමාගම සමග එකඟ වී තිබුණි. නමුත් මුලින් එකඟ වූ පිටු ගණන සපුරා ගැනීම සඳහා සමාගම් ගොනු වලට අමතරව අනෙකුත් ගොනු වලට අදාළ ලියකියවිලිද පරිලෝකනය කිරීමට ගත් තීරණය හේතුවෙන් ගොනු සංඛ්‍යාව වැඩිවීම මත දත්ත ඇතුළත් කිරීම (Indexing Cost) සඳහා නැවතත් රු.25,705,000 ක අතිරේක පිරිවැයකට මුල් කී කොන්ත්‍රාත්කරු සමග ගිවිසුම් ගතවී තිබුණි. ඉතා ඉහළ පිරිවැයක් දරමින් ඉටු කරනු ලබන කාර්යයන් සඳහා විෂය පථයන් හා ප්‍රමාණයන් තීරණය කිරීමේදී සවිස්තරාත්මකව කරුණු එක්රැස් කර විෂය පිළිබඳ දැනුමක් ඇති පාර්ශවයකගේ උපදෙස් අනුව කටයුතු කළේ නම් මෙම පිරිවැය අවම කර ගත හැකිව තිබුණු බව නිරීක්ෂණය වේ.

සමිති ලියාපදිංචිය මාර්ගගත ක්‍රමයට ආරම්භ කිරීම නිසා එහි ලිපි ගොණුද පරිලෝකනය හා දත්ත ඇතුළත් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැන නැගුණි. ඒ යටතේම උකස් බැඳුම්කර ,සමාගම් ලේකම් හා විගණක යනාදී ලිපි ගොණු පරිලෝකනය කිරීමේ අවශ්‍යතාවය පැන නැගුණි. එබැවින් මෙම ලිපි ගොණු පරිලෝකනය කිරීම සඳහා නව කොන්ත්‍රාත්කරුවකු තෝරා ගැනීම සඳහා කාලයක් හා පිරිවැයක් ගතවන බැවින් වර්තමාන කොන්ත්‍රාත්කරු වෙතින් මෙය ඉටු කර ගැනීමට තීරණය විය.

පරිලෝකන කටයුතු වලදී බොහෝ ආයතන අනුගමනය කරනු ලබන ක්‍රමවේදය වූ අවම පිටු සංඛ්‍යාවක් සඳහා ස්ථාවර පිරිවැයක්ද සමගින් ආන්තික ඒකකයකට නිශ්චිත පිරිවැයක් එකඟ වූ ගෙවීම් ක්‍රමයක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුව තිබුණි.

(iii) උකස් කී ඇස්තමේන්තුව තුළ උකස් බැඳුම්කර ලිපිගොනු 27,000 ක් දත්ත ඇතුළත් කිරීම සඳහා එක් ගොනුවකට රු.265 බැගින් රු.7,155,000 ක මුදලක් ඇතුළත් කර තිබුණි. උකස් බැඳුම්කර ලිපිගොනුවක් යනු විශාල ප්‍රමාණයේ වාර්තා සටහන් පොතක් වන අතර ඉන් එක් සමාගමකට හිමි පිටු සංඛ්‍යාවේ සාමාන්‍ය පිටු 2 – 3 ත් අතර ප්‍රමාණයක් විය. දත්ත ඇතුළත් කිරීමේදී එක් සමාගමකට හිමි මෙම පිටු 2 ක 3 ක සංඛ්‍යාව ගොනුවක් සේ සලකා රු.265 ක්

උකස් බැඳුම්කරය පිටු 2-3 අතරේ සිට පිටු 100-200 අතර ව්‍යාප්ත වී ඇත. පිටු 100-200 අතර ව්‍යාප්ත උකස් බැඳුම්කරද, 2—3 අතර ව්‍යාප්ත උකස් බැඳුම්කරද එකම මිලකට දත්ත ඇතුළත් කරනු ලබයි. මෙය කොන්ත්‍රාත්කරු සමඟ සාකච්ඡා කර එකඟතාවයකට පත්ව ඇත.

ව්‍යාපෘතිය ආරම්භයට පෙර ආයතනය සතු ගොනු නිවැරදිව අධ්‍යනය කොට ආයතනයට වඩාත් වාසිදායක අයුරින් ගිවිසුම් ගත විය යුතුව තිබුණි.

අය කරනු ලබයි. දෙපාර්තමේන්තුව විසින් මෙම ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව මනා අධ්‍යයනයකින් පසුව කොන්ත්‍රාත්කරු සමඟ සාකච්ඡා කොට ගිවිසුම් ගත නොවීම හේතුවෙන් මෙවැනි තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට සිදු වී ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

4. තිරසර සංවර්ධන අරමුණු

විගණන නිරීක්ෂණය	කළමනාකාරිත්වයේ අදහස් දැක්වීම	නිර්දේශය
<p>(අ) දර්ශක 244 කින් ඉලක්ක 169 කින් සහ අරමුණු 17 කින් සමන්විත 2030 තිරසර සංවර්ධනය සඳහා වන න්‍යාය පත්‍රයට එකඟවීම සඳහා එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානයේ සාමාජික රටක් වශයෙන් ශ්‍රී ලංකාව අත්සන් තබා ඇත. එම අරමුණු කරා ළඟාවීම සඳහා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් 2030 න්‍යාය පත්‍රයට අනුව දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අනුගමනය කළ යුතු පහත ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කර නොතිබුණි.</p>	<p>තිරසර සංවර්ධන අරමුණු, අදාළ දර්ශක හා ඉලක්ක අනුව හා අනෙකුත් චක්‍රලේඛ අනුව සකස් කිරීමට සමාගම් රෙජිස්ට්‍රාර් (රා.ඉ.) වෙත පවරා කටයුතු සනස් කරමින් පවතින බව දන්වා සිටිමි.</p>	<p>තිරසර සංවර්ධන අරමුණු කරා ළඟාවීමට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග අනුගමනය කළ යුතුය.</p>
<p>(i) තිරසර සංවර්ධන අරමුණු හඳුනා ගැනීම.</p>		
<p>(ii) එම හඳුනාගත් අරමුණු සම්බන්ධයෙන් වන ඉලක්ක, පාදක දත්ත, ඉලක්ක ලභාවිය යුතු සංධිස්ථානයක් මෙන්ම ප්‍රගතිය මැන බැලීම සඳහා දර්ශක හඳුනා ගැනීම.</p>		
<p>(iii) හඳුනාගත් අරමුණු ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ආයතනයේ කාර්යභාරය හා සම්බන්ධවන උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් හඳුනා ගැනීම.</p>		
<p>(iv) 2018 අප්‍රේල් 27 දිනැති අංක MSDW/08/65 දරන තිරසර සංවර්ධන හා වනජීවී අමාත්‍යාංශයේ චක්‍රලේඛ ප්‍රකාරව තිරසර සංවර්ධන අරමුණු ජාතික මට්ටමේ උපාය මාර්ගික කළමනාකරණ සැලැස්මකට අනුව ආයතනිකව, පළාත් හා ජාතික මට්ටමින් ළඟා කර ගැනීම සම්බන්ධීකරණය කිරීමට ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් දෙදෙනෙකු නම් කර තිරසර සංවර්ධන හා වනජීවී අමාත්‍යාංශය වෙත යොමු කිරීම.</p>		

